

Historik finntorpet Kjöke, Burängsberget.

Foto genom Göran Samuelsson.

En av de gamla fossila åkrarna ligger fortfarande delvis öppen. Granskogen tar över alltmer!

Lantmäteriets karta 20-Nås-118 Storskifte år 1854, Litt B. [Se kartan på Burängsberget Norra.](#)

Kjöke på Nås Finnmark, finnhemmanet har även benämnts som: Kjökebygget och Köykkä. Bosatta i Kjöke noterades under Burängsberget i Nås och Säfsnäs kyrkböcker. 2008 kartlades boplatsen Kjöke av arkeolog Greger Bennström vid Dalarnas Museum. Troligen genomfördes undersökningen inför den planerade vindkraftsparken som senare byggdes i angränsande område. En väg drogs över fossil åkermark vid Kjökes.

Riksantikvarieämbetets fornsök: RAÄ-nummer Nås 151. Sweref 99: N 6679712 E 456065.

Beskrivning av boplatsens lämningar.

”Bebyggelselämningar efter finntorp inom ett ca 55x40 m st område (NNV-SSO) bestående av 1 grund efter bostadshus, 1 grund efter uthus och 1 källargrund.

Grunden efter bostadshuset är 8x5 m (Ö-V). Mitt på N långväggen är ett kraftigt spisröse (rökugn?) 2x1,5 m (Ö-V) och 1,1 m h bestående av både naturliga och tuktade stenar.

I Ö är en källargrop med stensatta kanter 2,4x2 m och 0,7 m dj.

Uthusgrunden, VSV om den förra, är diffus med enstaka synliga syllstenar.

Källargrunden, belägen i ÖSÖ, är 2,8x2,6 m (ÖSÖ-VNV) och 1,4 m dj med stensatta väggar och ingång i VNV 2 m l och 0,8 m br”

De gamla finngravarna i Nås

Köpman Ivan Höök i Sågen framför en av finngravarna på Köyckäberget.

Hämtat ur en artikel i en av våra dalatidningar. Rämmens kyrka påbörjades 1781 och stod klar 1787 alltså har denna händelse troligen utspelat sig före 1787.

”Två finnar hade dött i en finnmarksby inom Rämmens socken, och de anhöriga väntade på lämpligt före för att kunna köra dem till den närmaste belägna kyrkogården som var i Nås. På den tiden var det vanligt att de döda bevarades kallt tills tiden var lämplig, och en dag var vinterföret bra och två hästskjutsar gjordes i ordning. Kyrkvägen gick över Burängsberget, Flatfäbodarna, Sigfridstorp och Vinberget. Men när hästskjutsarna kom förbi Burängsberget och upp på Köyckäberget orkade inte hästarna längre. På något sätt lyckades man gravsätta de båda finnarna på Köyckäberget och Nås finnmark fick därmed två finngravar som nu är registrerade bland fornminnena.”

Riksantikvarieämbetets fornsök: RAA-nummer Nås 103:1.

”Tradition om finngrav. Inom markerat område är en kulle, oval, ca 2,5x2 m st (N-S) och intill 0,4 m h. Den är övermossad med stenfyllning under. Rotvälta ingår i ett mindre område med rotvältor. Enl Höök avsåg stentäcket att skydda graven mot vilda djurs- ex rävens - åverkan.

I omgivningarna är ett flertal ojämna, antagligen naturliga förhöjningar (rotstalp) i det övermossade, mörka och tät granbeväxta området. Köykkä var från början ett finskt boställe. Grunder och ängar (tidigare åkermark) finns inom området. S:a Burängsberget är namnet på den numera försvunna fastigheten, av vilka endast grunder återstår och vilken ligger V ut och passeras på väg mot finnbostället”.

Hindric Hindersson kom 1825 från Kvarnberget till Burängsberget där brodern Mats Hindersson f 1784 varit bosatt sedan 1815. Bröderna var nybyggare till varsitt hemman i södra delen i Burängsberget.

Säfsnäs kyrkbok hfl. A1:9 (1825-1834) sid.218, Burängsberget.

Hindric Hindersson f 1780 Rindotorpet i Kvarnberget (Myllymäki) d 1860.

Gift 1803 med **Stina Jansdotter** f 1776 Digerliden, d 1842 (*fader Jan Olsson Vilhuinen*)

Barn:	Lisa	f 1805	Kvarnberget	fick sonen Ifvar 1829.
	Hindric	f 1808	”	d 1810.
	Anna	f 1811	”	till Nås 1829.
	Johan	f 1813	”	gift 1842 Stina Gustafsdotter.
	Hindric	f 1816	”	till Röberget 1864, gift 1865.

Innan Hindric Hindersson kom hit från Antes torpet i Kvarnberget, sålde han hemmanet där till Fredriksbergs Bruk 1812. Den gården ägdes först av Thomas Persson Siikainen f 1670. Gården var en av de äldre gårdarna i Kvarnberget. Ett stort hemman som vid en skattevärdering 1769 ansågs kunna föda 25 kor, 2 hästar och 40 små kreatur. Hindric noteras i kyrkboken som ”fattig” när familjen flyttar till Köykkä 1825.

Hindric och Mats, föräldrar, Hindric Hindersson f 1745 gift med Kerstin Hindersdotter f 1759 var bosatta vid **Rindotorpet**, norra Gården i Kvarnberget. Hans far var Hindric Staffansson f 1710 Kvarnberget och dennes far var Staffan Persson Siikainen f 1682 Fryksände. Detta torp brukades i flera generationer men såldes 1772 till Fredriksbergs Bruk, övergick sedan till Tyfors Bruk 1852. Huset revs 1954 och flyttades till Stockholms skärgård.

Källa: Säfsens Finnbyar av Säfsens fotodokumentation från 1997, Smedjebacken.

Staffan Persson Siikainens bror, Tomas Persson Siikainen f 1670, var far till Per Tomasson f 1707 och han fick sonen Mats Persson Siikainen f 1735, som tog upp Laxtjärnsfallet 1785.

Sonen **Hindric Hindersson** f 1816, dräng hos Jan Hindersson (1793) på Laxtjärnsfallet, 1845-1854. Flyttade därefter till Röberget 1864, blev gift 1865 med **Clara Jansdotter** f 1837, dotter till Jan Matsson Trogen på Röberget.

Sonen **Johan Hindersson** f 1813 Kvarnberget, d 1868.

Gift 1842 med **Stina Gustafsdotter** f 1810 Krokorp, Järna, d 1886.

Dottern Anna Stina Jansdotter f 1850 Burängsberget, gift med Magnus Nilsson f 1843.

Magnus Nilsson f 1843 Flaten (Laala), Nås, d 1930.

Gift 1867 med **Anna Stina Jansdotter** f 1850 Burängsberget, d 1925.

Barn:	Anna Lisa	f 1867	Burängsberget, gift 1898.
	Vilhelmina	f 1870	” d 1944.
	Johan Alfred	f 1873	” d 1888.
	Lars Gustaf	f 1875	Tyna gift 1907.
	Viktor	f 1878	” d 1880.
	Nils Erik	f 1881	” d 1884.
	Albertina	f 1883	” till Floda 1904.
	Alma Kristina	f 1886	” gift 1907.
	Johanna	f 1889	” till Oskars, Stockholm 1915.

1873 brann huset ned till grunden i Köjke. Magnus Nilsson köpte då en gård i Kallberget i Tyna, Nås, av inspektör Bauman. Familjen flyttade till Tyna tillsammans med Anna-Stinas mor, Stina Gustafsdotter, som blivit änka 1868. Efter 18 år flyttar de till Borgheden 1891.

Dottern, småskollärarinnan Anna Lisa Magnusdotter f 1867, flyttade till Mellanborg och gifte sig 1898 med Mårtas Lars Persson f 1865.

Efter branden så byggdes det inte något nytt bostadshus i Köjke, så Magnus Nilsson med familj var de sist boende.

Åkrar och betesmarker brukades bland annat av Algot och Agda Gustafsson vid södra Burängsberget.